

מי שהוציא אוהו פרק רביעי עירובין

מד.

עין משפט
גב מצוה

א) שבת קשה: קול: סוכה
ב) חג: שבת שם וסופו
ג) סוכה פ"א ד"ה לקמן פ"א:
ד) סוכה ב"ג: ד) ב"א:
ה) מנוה:

הגהות הב"ח

א) ר"ש ד"ה ומעשה
יה וכו' דלמך כמתי.
ב) כ"ב לקמן דף גז פ"ב:
ג) רוב ד"ה או ג' דלמך
וכו' תוס' מעשה היה
ראוי ליתן לו: א) ד"ה
פקק וכו' דביני בניי אמר
להו: שמואל שיקלו
גלימא גיירו: ב) ב"ח
אהררי רב:

מוסף ר"ש

פקק החלון. כגון ארובת
הגג (שבת קכ"ז). בזמן
שקשור. שם כל שנה
(סוכה ב'). ותלוי. שאם
נגרר פקק, יש מעט לזכר
שקור בו שני תבלי לזכר
(שבת קכ"ז). פוקקין בו.
כיון דמוחק ומעמד מפק
אין זה לא כונה ולא לזכר
(סוכה ב'). ואם לאו אין
פוקקין בו. דמחמ
כמוסף על הבנין (שבת
קכ"ח). דמוסף הוא על
סמימת אהל (סוכה ב').
הכל מודיה. ר"ח
ומתוקמו שנתקן כמסת
לאהיל ארבע גבי פקק חלון.
דאיכא למי' פוקקין בו
ואע"ג דמוסף הוא על אהל
אחרי הוה, מודיע שזין
עושה את כל האהל
לכתחילה (לקמן ט"ז). לפנים
מחלת על ד' מדיח' או
על ד' קונדיס' להיות לז'
לחיה מן התחמה ודוקא נג'
אכל מחילה לז' אהל הוא
אשר למוסר. ללמדי
דלאמרי' (לקמן ד').
עובדא דשמואל ופקק
החלון דמחמ' משום דבנין
קצוה הוא ומחמ' כמוסף
על הבנין (שבת קכ"ח).
אלא להוסיף. כגון שהיה
מחלת מפרוס עלין
והוסיף ושאר זה אור
ולמך פוסט' דומי
דפקק דמוסף בעלמא הוא
(שם). כגון פקק זה שאינו
אכל תוספת ארעי על
האהל (שבת קכ"ז).

וקמביעיה ליה הלכה כר"א. דלמך כמתיחין א) מי שלא חזק לתחום
שמי אמות וכנס: דיקא נמי. דבדלמ' מלו גברי הוה: דלמך ליה. רב
חמן עשה לו מחילה של בני חרס ויכנס למנה ליה למימר וכנס אלמ'
הכי קאמר יעשה המחילה [עד] השמים ואחר כך יכנס הוא מעצמו
זלל מחילה: וכל דופנה. של סוכה:

ולא יזקוף אה מטעה. יש לו בסוכה
כנגד הפרצה ואע"ג דלמ' מוחי ככנין
דדומה כמתיון לפנות לו מקום הסוכה
אפי' הכי חסור וקשה להגן דשרו
לשעות מחילה של בני חרס בשבת:
דמי שיאכל וישפה וישן. עיקר
מלואה של סוכה כג' דברים הללו:
ויזקוף אה מטעה כו'. אלמא שרי
ופרכיני קשיין אהר"ג: ואם לאו אין
פוקקין בו. דלמי לזונה שמוסף
על סמימת הבית ואף על פי
שעראי הוא שהרי יחזור ויפתחנו:
והא אסמך עליה. דאפי' רבנן לא
שרו אלל להוסיף כגון פקק חלון
דמוספת בעלמא הוא וצריחיה
שרי למיעבד דופן לכתחילה: ר'
מאיר פוסל משכח כמסת סוכה
דף ג"ג. שמח תכרה: ואלא מידי
קא עביד. לכיון דלמ' מתקן לסוכה
אע"ג דעביד אהל שרי דקסבר
עושין אהל עראי והואיל דלמ' מתקן
סוכה אינו אלל אהל עראי ושרי.
ואתני טובא איכא למיפרך עליה
דלמ' כדי שיאכל וישתה וישן קמתי
אלמא כהנה הוה אהל קמתי הא
פרכינן עליה פירמי טובא עד
דמפיקין ליה מטעמא: אימור
דשמע' ליה לרבי מאיר. דפסיל:
כהמה. משום שמח תכרה: אדם. שיש
בו דעת לעמוד או כלים שאין זיין
אדם וכלים הוא דקמתי עושה את
תכירו דופן ויקוף את המטה: ופ'
נהי דלמ' מתקן לה לסוכה: ר' מאיר.
דמוקמת להא דשרי' אליציה ומשום
דלמ' הוא תיקון מחילה ושהל דלמ'
הכשר מחילה: א) איציה דמאן. דשרי
ר' מאיר לא קאמר כ"ח רביה ולא
כרבנן דהא פקק החלון אין בו מלואה
סוכה ולא שרו רבנן אלל להוסיף:
אלמ' הא ושא רבנן. והא דקמתי נפל
דופנה לא יעמיד זה כו': דיופן
שלישית. דכשתי דפנות אין קרוי
אהל וכי עביד זה דופן שלישית משוי
ליה אהל ומדוד רבנן דלין עושין
אהל עראי כמחילה והא דמתי מותר
דיופן רביעי דבלאו הכי הוה אהל

והא תוספת בעלמא הוא ורבנן לטעמיהו דלמרי מוסיפין אהל בשבת:
דיקא נמי. דהא דקמתי חסור דיופן שלישית קאי: דקמתי נפל דופנה.
דמשמע דופן שהיא מותרת זה ורביעיית לא הוה תיקון סוכה דמן
(סוכה דף ט"ג). ושזין לה שלש דפנות פסולה הא כג' כשירה:
אלא

או דילמא בר"ג או דילמא בר"ג או דילמא בר"ג או דילמא בר"ג
אליעזר יכנס וא"ת כיון דלמרי רבנן אפי' אמה אחת לא
יכנס אע"פ ש' אמות שלו מובלעות בתוך התחום ראשון ה"ג כיון
גברי מחילות ומגיעות תוך התחום לא יכנס ויש לומר דלמ'
דמי דהכא כשחלק מחילה דגברי
וכבר ילא ע"י מחילה מארבע אמות
שנתנו לו חכמים ו) ומעשה היה
לימן לו ארבע אמות אחרות וכיון
שהוא בתחום ראשון לא יתן לו ד'
אמות אחרות אלל חזור לתחומו
הראשון אבל בהלכות ד' אמות שלא
הפסיד ככתיבת ד' אמות לא יכנס:
דאי בר"ג מאי תבעי י"ה. ואף
על גב דרבי מאיר פוסל

או אין הלכה כר"ג או דילמא בר"ג או דילמא בר"ג או דילמא בר"ג
עסקין וקא מבעייא ליה הלכה כרבי אליעזר
או אין הלכה כר"א פשיטא בר"א מלו גברי
עסקין דאי סלקא דעתך בדמלו גברי עסקין
מאי תיבעי ליה האמר רב הלכה כר"ג בר"ג בר"ג
וסהר וספינה אלא ודאי בר"א מלו גברי
עסקין ור' אליעזר קמביעיה ליה דיקא
נמי דקאמר ליה יכנס מאי יכנס לאו בלא
מחיצה איתבייה ר"ג בר' יצחק לרבא נפל
דופנה לא יעמיד בה אדם בהמה וכלים
ולא יזקוף את המטה לפרוס עליה סדין
לפי שאין עושין אהל עראי בתחילה
כיו"ט ואין צריך לומר בשבת א"ל את
אמרת לי מהא ואנא אמינא לך מהא * עושה
אדם את חבירו דופן כדי שיאכל וישתה
וישן וזקוף את המטה ויפרוס עליה סדין
כדי שלא תפול חמה על המת ועל האוכלין
קשיין אהר"ג ל"ק הא ר"א הא רבנן דנתנן * פקק
החלון ר"א אומר בזמן שקשור ותלוי פוקקין בו
ואם לאו אין פוקקין בו והכ"א * ב"ו כן ובין כך
פוקקין בו והא איתמר עליה * אמר רבה
בר בר חנה א"ר יוחנן * הכל מודים שרי
עושין אהל עראי בתחילה ביום טוב וא"צ
לומר בשבת לא נחלקו אלא להוסיף שר'
אליעזר אומר אין מוסיפין ביום טוב ואין
צריך לומר בשבת וחכמים אומרים * מוסיפין
בשבת ואין צריך לומר ביום טוב אלא ל"ק
הא כרבי מאיר הא כרבי יהודה דתניא
עושה אהל בהמה דופן לסוכה רבי מאיר פוסל
ור' יהודה * מכשיר רבי מאיר דקא פסיל התם
אלמא לא מחיצה היא הכא שרי דלאו מידי
קא עביד ורבי יהודה דקא מכשיר התם אלמא
מחיצה היא הכא אסור ותיסברא אימר דשמעת
ליה לרבי מאיר בהמה אדם וכלים מי שמעת
ליה ותו רבי מאיר אליבא דמאן אי אליבא
דרבי אליעזר להוסיף נמי אסור אלא אליבא
דרבנן אימר דאמרי רבנן להוסיף לכתחילה
מי אמור אלא הא והא רבנן וכלים אכלים
ל"ק * הא בדופן שלישיית הא בדופן רביעיית
דיקא נמי דקמתי נפל דופנה שמע מינה
אלא

וקא מביעיה ליה הלכה
כו' אליעזר או אין הלכה
כר' אליעזר. היינו דאמר ר'
אליעזר בהדין פירקא
במשנה. מי שיצא חוץ
לתחום אמה אחת לא יכנס
לחוץ אלא אומר ב' יכנס ג'
ל' יכנס.

רבי נסים גאון

ואסיקנא לכולם פשיטא
ליה לרב חסדא דהילכתא
כרבן גמליאל דשרי לתלך
בבבולה. ולא בעא אלא
הכא דלא מלי גברא עד
לתחומי. ויכנס אילו שתי
אמות בלא מחיצה. כו'
אליעזר דאמר מי שיצא
חוץ לתחום שתי אמות
יכנס. שיש לא יכנס.
ומתבין עליה מיהא
דתינא נפלה דפנה לא
דמיא בתולה ביום טוב
קל וחומר בשבת. א"ל
איני והתינא עושה אדם
את (תביתון) דופן
כדי שיאכל וישתה וישן
ויזקוף המטה ויפרוש
עליה סדין כדי שלא
תפול חמה על המת
ועל האוכלין. ואמרינן אי
הכי קשיין אהר"ג. ואיתני
לפרוקי הא ר' אליעזר הא
רבנן. ונדחה הדין פירוקא.
ואסיקנא הא דתניא עושה
אדם את (תביתון) דופן
דופן ר' מאיר היא. (נתנן)
דנתניא עושה אדם אהל
דופן לסוכה ר' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ר' מאיר דפסיל התם
ואמר לאו מחיצה הוא
קא שרי הכא דלא עביד
ולא כלום. לר' יהודה
דמכשיר התם אלמא
מחיצה היא. (הכא דקתני)
אדם את (תביתון) דופן
אדם את (תביתון) דופן
רבנן. ונדחה הדין פירוקא.
ואסיקנא הא דתניא עושה
אדם את (תביתון) דופן
דופן ר' מאיר היא. (נתנן)
דנתניא עושה אדם אהל
דופן לסוכה ר' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ר' מאיר דפסיל התם
ואמר לאו מחיצה הוא
קא שרי הכא דלא עביד
ולא כלום. לר' יהודה
דמכשיר התם אלמא
מחיצה היא. (הכא דקתני)
אדם את (תביתון) דופן
אדם את (תביתון) דופן
רבנן. ונדחה הדין פירוקא.
ואסיקנא הא דתניא עושה
אדם את (תביתון) דופן
דופן ר' מאיר היא. (נתנן)
דנתניא עושה אדם אהל
דופן לסוכה ר' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ר' מאיר דפסיל התם
ואמר לאו מחיצה הוא
קא שרי הכא דלא עביד
ולא כלום. לר' יהודה
דמכשיר התם אלמא
מחיצה היא. (הכא דקתני)

רבני חננאל

ואסיקנא לכולם פשיטא
ליה לרב חסדא דהילכתא
כרבן גמליאל דשרי לתלך
בבבולה. ולא בעא אלא
הכא דלא מלי גברא עד
לתחומי. ויכנס אילו שתי
אמות בלא מחיצה. כו'
אליעזר דאמר מי שיצא
חוץ לתחום שתי אמות
יכנס. שיש לא יכנס.
ומתבין עליה מיהא
דתינא נפלה דפנה לא
דמיא בתולה ביום טוב
קל וחומר בשבת. א"ל
איני והתינא עושה אדם
את (תביתון) דופן
כדי שיאכל וישתה וישן
ויזקוף המטה ויפרוש
עליה סדין כדי שלא
תפול חמה על המת
ועל האוכלין. ואמרינן אי
הכי קשיין אהר"ג. ואיתני
לפרוקי הא ר' אליעזר הא
רבנן. ונדחה הדין פירוקא.
ואסיקנא הא דתניא עושה
אדם את (תביתון) דופן
דופן ר' מאיר היא. (נתנן)
דנתניא עושה אדם אהל
דופן לסוכה ר' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ר' מאיר דפסיל התם
ואמר לאו מחיצה הוא
קא שרי הכא דלא עביד
ולא כלום. לר' יהודה
דמכשיר התם אלמא
מחיצה היא. (הכא דקתני)
אדם את (תביתון) דופן
אדם את (תביתון) דופן
רבנן. ונדחה הדין פירוקא.
ואסיקנא הא דתניא עושה
אדם את (תביתון) דופן
דופן ר' מאיר היא. (נתנן)
דנתניא עושה אדם אהל
דופן לסוכה ר' מאיר
פוסל ור' יהודה מכשיר.
ר' מאיר דפסיל התם
ואמר לאו מחיצה הוא
קא שרי הכא דלא עביד
ולא כלום. לר' יהודה
דמכשיר התם אלמא
מחיצה היא. (הכא דקתני)

לקמן בהמה לרופן סוכה פשיטא ליה
דהלכה כרבי יהודה אבל אין לפרש
דזאכס אפי' רבי מאיר מודה דלא
שייך ציה שמח יצרה ללאו היינו
טעמא דר' מאיר דמסיק פירק היסן
(סוכה ד' כ"ג). והא דפריך לקמן אדם
וכלים מי שמעין ליה היינו למאן
דמפרש סוכה דטעמא דרבי מאיר
מישיין שמח תכרה: כד"י שלא
תפול חמה על המטה. והא דאמרינן
דפרק כירה (שבת ד' מג:) אין עושין
מחילה למת כשציל מת הא דשרי
הכא היינו כדמפרש התם כזין בני
אדם ויוצין כדלע זכור ור"י מפ'
דהכא הוה עשיר כשציל חי שאם יסרית
המת יצטרפו לזכר זה הסוכה:
פקק החלון. ב' כל הכלים (שבת קכ"ז)
קכה: פ"ה דהאי חלון הו'
למעלה כגג אלל מן האד לא שייך
אסור אהל והציה ראייה מפ' כל גגות
לקמן ד' ז'ג). גזי רב ושמואל דהו'
יתני כההוה חזר נפל גודא א) בני וצני
אמר שמואל נגודו ליה גלמיא אהר"ג
רב לאפיה ופריך לשמואל למה לי
למעבד הכי והאמר זה מטלטל עד
עיקר מחילה כו' ומשי דשמואל עביד
ללעינות בעלמא משמע שאם היה
שמואל חסר לטלטל כרז לא היה
קשה מידי דהיינו שרי למיעבד הכי
אלמא לא חשיב אהל דפנות מן
האד ולא מפרש רב לא אעשיית
מחילות אלל משום דקסבר אסור
לטלטל הסדין כמס' וצ"ק דסוכה
(ד' טז:). גזי עובדא דשכחו ולא
הציאו ס"ת מערב שבת למחר פרכו
סדינין על גבי עמודין והציאו ס"ת
וקראו צו ופריך פרסו לכתחילה ומי
שרי והאמר מר הכל מודים שאין
עושין אהל עראי בתחלה בשבת רש"י ל"ג אלל פרסו סלקא דעתך
פירוש אין הציאו דרך רשות הרבים ומשיי אלל שמואל סדינין
פרוסין ואין נראה למחוק הספרים ועוד מאי קשיא ליה איך הציאו
דלמא הציאו דרך מלבושים ועוד דכשעמיתן מוכח דמן האד שייך
עשיית אהל דלעשיית דופן מייחיה ליה ועוד דלשוין חלון שייך כזכותל

עשיית אהל עראי בתחלה בשבת רש"י ל"ג אלל פרסו סלקא דעתך
פירוש אין הציאו דרך רשות הרבים ומשיי אלל שמואל סדינין
פרוסין ואין נראה למחוק הספרים ועוד מאי קשיא ליה איך הציאו
דלמא הציאו דרך מלבושים ועוד דכשעמיתן מוכח דמן האד שייך
עשיית אהל דלעשיית דופן מייחיה ליה ועוד דלשוין חלון שייך כזכותל